

7.11.2025

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitussihteeri Satu Ylikorpi

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 124/2025 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt puolustusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa.

Puolustusministeriö on antanut esityksen luonnoksesta valmisteluvaiheen lausuntokierroksella lausunnon, jossa esitetyt huomiot on otettu osittain jatkovalmistelussa huomioon. Puolustusministeriö kiinnittää hallintovaliokunnan huomiota eräisiin esitykseen sisältyviin yleisiin huomioihin ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Puolustusministeriö kiinnitti esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa huomiota siihen, että hallituksen esityksessä turvallisuusviranomaisten asema on jäänyt huomioimatta. Kaikki järjestelmät sekä palvelut eivät automaattisesti sovi kaikille organisaatioille. Digitalisaatiohankkeissa tulisi huomioida etenkin turvallisuusviranomaisten asema sekä näiden tuottamien tietojen ja tiedoksi annettavien asiakirjojen sisältö.

Tällä hetkellä Suomi.fi- viestit -palvelussa ei käsitellä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 18.1 §:ssä tarkoitettuja turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja. On huomattava, että Puolustusvoimissa henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan suurelta osin henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018) ja henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettua lakia (332/2019). Kyseiset säädökset asettavat tiukat edellytykset tietosuojaan liittyen. EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EPNAs (EU) 2016/679) ja tietosuojalakia (1050/2018) sovelletaan Puolustusvoimissa henkilötietojen käsittelyyn rajallisesti.

Puolustusministeriö kiinnitti esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa huomiota myös vuonna 2021 aloitetusta Suomi.fi viestien kapasiteettihankkeesta, jossa konesalissa olevaa kapasiteettia on alettu vaihteittain siirtää pilvipalveluun. Mikäli Suomi.fi- viestien kautta annettaisiin tiedoksi myös Puolustusvoimien asiakirjoja, tulisi pilvipalveluiden käytön aloittaminen, harkinta ja hankinta toteuttaa maanpuolustuksen tarpeiden lähtökohdista perustuen kattavaan riskianalyysiin. Puolustusvoimilla tulee olla kyky valvoa omistamaansa tietoa riippumatta tiedon sijainnista. Lähtötason tulisi aina olla se, että Puolustusvoimat kykenee edelleen noudattamaan tietosuojasääntelyä pilvipalvelun käyttöönoton jälkeen sekä reagoimaan nopeasti mm. muualla tapahtuviin lainsäädäntömuutoksiin.

Sijaintiin liittyvien riskien arvioinnissa puolustusministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että yleiset pilvipalveluihin soveltuvat salaustekniset suojaukset eivät tuo merkittävää lisäsuojaa lainsäädäntöjohdannaisia riskejä vastaan.

Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta

Rekisterinpitäjän rooli eri tilanteissa

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota tietosuojalainsäädännössä oleviin rekisterinpitäjän vastuisiin. Rekisterinpitäjällä on oltava päätösvalta siitä, millaista palvelua käytetään henkilötietojen käsittelyssä. Asiakasorganisaatioilla tulisi olla tosiallinen mahdollisuus arvioida palvelun turvallisuus niin tietosuojan kuin käyttövelvollisuuden takia. Esityksessä tulisikin huomioida

7.11.2025

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitussihteeri Satu Ylikorpi

tietosuojalainsäädännöstä tulevat velvollisuudet myös asiakasorganisaatioiden suhteen sekä punnita näihin liittyvät riskit.

Käyttövelvollisuus

Puolustusministeriö muistuttaa, että rekisterinpitäjän roolista johtuen kaikki viranomaiset eivät välttämättä voi ottaa käyttöönsä Suomi.fi-viestejä ja sähköisiä tiedoksiantoja kaikissa asiaryhmissään. Kuten todettu, niin tällä hetkellä Suomi.fi- viestit palvelussa ei käsitellä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 18.1 §:ssä tarkoitettuja turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

Todisteellinen tiedoksianto

Puolustusministeriö korostaa, että sähköisen tiedoksiannon käytön lisääminen on kannatettavaa, kunhan huolehditaan palveluiden käytettävyydestä ja toimivuudesta. Puolustusvoimissa etenkin asevelvollisille lähetettävien asiakirjojen erityispiirre on velvoittavien päätösten ja siten todisteellisen tiedoksiannon suuri käyttöaste. Näin ollen erityisesti todisteelliseen tiedoksiantoon liittyvien muutosten tekniset yksityiskohdat ja toteutustavat tulisi arvioida tarkasti suhteessa Puolustusvoimien käytössä oleviin järjestelmiin.

Suomi.fi- tunnistautumista käyttäviin palveluihin tunnistautuminen on rajallista muilla, kuin suomalaiseseen henkilötunnukseen sidotuilla tunnistautumisvälineillä. Suomi.fi tunnistautumisen osalta onkin huomattava, että kaikilla asevelvollisilla, erityisesti ulkomailla vakinaisesti asuvilla, ei välttämättä ole käytettävissä tällaista tunnistautumiskeinoa. Ilman suomalaista henkilötunnusta olevan asevelvollisen tunnistautuminen on siten käytännössä Euroopassa rajat ylittävässä tunnistamisessa käytettäväksi hyväksytyn menetelmän tai Finnish Authenticator-sovelluksen varassa. Ulkomailla vakituisesti asuvien asevelvollisten osalta on mahdollista, että esitetty sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuus jää puutteelliseksi tunnistautumiskeinojen rajallisen valikoiman vuoksi.

Muuta

Puolustusministeriö korostaa, että tietojärjestelmien tekninen toteutus tulisi suunnitella siten, että se vastaa riskitasoa, mikä erityisesti kasautumisvaikutusten takia asetetaan Puolustusvoimissa erittäin korkealle. Suomi.fi -viestit palvelun kohdalla (päätökset ja muut tiedoksi annettavat asiakirjat) on Puolustusvoimien kannalta kyse tiedoista, joiden avulla on mahdollista hankkia merkittävää ja kattavaa tiedustelutietoa muun muassa asevelvollisista, Puolustusvoimien harjoituksista, alueiden käytöstä tai joukkojen kokoonpanoista, vaikka yksittäinen päätös ei sellaisenaan olisi erityisen merkittävä.

Henkilötietojen käsittelytoimista rekisteröidyn oikeuksille aiheutuva riski tulee arvioida yhdessä rekisterinpitäjän kanssa ennen uusissa tietojärjestelmissä ja sovelluksissa tapahtuvan tietojenkäsittelyn aloittamista. Puolustusministeriö katsoo, että kokonaisharkinta palveluiden käyttöönotosta, hankinnasta ja käytöstä tulisi Puolustusvoimissa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen lähtökohdista, erityisesti nykyisessä turvallisuustilanteessa, kun tietoturvaloukkaukset ja niiden yritykset lisääntyvät.

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan kehitystyö ja ratkaisujen valinta tulisi tehdä asiakaslähteisesti yhteistyössä palvelua käyttävien organisaatioiden kanssa sekä perustuen tarvittavaan

7.11.2025

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitussihteeri Satu Ylikorpi

arviointiin, missä huomioon tulee otetuksi niin rekisterinpitäjien velvollisuudet kuin asiakasorganisaatioiden erityispiirteet. Edelleen on voitava varmistua siitä, että sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta riippumatta kriittiset puolustusvoimien päätökset voidaan toimittaa tarvittaessa kirjallisesti, mikäli järjestelmien käyttö on estynyt.